

TIKUVCHILIKNING HAYOTIMIZDAGI TUTGAN O'RNI

Mirzacho'l tuman kasb-hunar maktabi Ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Jaynakova Nasiba Ergashevna

Annontatsiya: Ushbu maqolada chevarchilikning bir turi bo'lgan, tikuvchilik va uning hayotimizdagi o'rni, bizga afzalliklari haqida aytib o'tamiz.

Kalit so'zlar: Chevarchilik, tikuvchilik, go'zal, sabr, kasb, hunar.

Kirish: Tikuvchilik — kasb-hunar turi: kiyim-kechak, ko'rpa-to'shak va boshqa buyumlarni tikish kasbi. Tikuvchilik vositalari, material va texnikasi turli davrlarda turli xalqlarning moddiy va madaniy saviyasi, iqlim sharoiti, ehtiyoj va imkoniyatlari, urf-odatlarini zaminida taraqqiy etgan. Arxeologik qazishlar natijasida jaxonning turli mamlakatlari hududidan topilgan tikuvchilik vositalari, kiyim-kechak va uy-ro'zg'or buyumlari bu kasbning barcha xalqlarda qadimdan mavjudligi, o'ziga xos taraqqiyot bosqichlarini o'taganligini ko'rsatadi. Tikuvchilik buyumlari dehqonchilik bilan shug'ullanadigan xalqlarda ko'proq o'simlik tolalaridan to'qilgan gazlamalardan, chorvador xalqlarda aksariyat jun gazlama va teridan tikilgan. Bu kasb qadim-qadimdan ham rivojlanib kelmoqda.

Ba'zi sohalarda bu kasb namunalari yuksak san'at darajasiga ko'tarilgan. Turli davrlarda tikuvchilikdan mustaqil kasb sifatida etikdo'zlik, mahsido'zlik, po'stindo'zlik, do'ppido'zlik, kashtado'zlik, gilamchilik va boshqa ko'plab kasb turlari ajralib chiqqan. 19-asr 2-yarmidan Yevropa mamlakatlarida tikuvchilikda maxsus tikuv mashinalari keng qo'llanila boshladi, keyin boshqa hududlarga, shu jumladan, O'zbekistonga ham tarqaldi. Tikuvchilik taraqqiyotining hamma davrlarida bichiqchilik uning ajralmas qismi bo'lgan. O'rta Osiyoda, shu jumladan, O'zbekistonda tikuvchilik hunarmandchilikdan yengil sanoatning yirik tarmog'iga aylandi. Zamonaviy texnika bilan uskunalangan korxonalar tashkil etildi, mahalliy tikuvchi, kosib va boshqa hunarmandlar tikuvchilikning yangi texnikasini o'zlashtirdilar.

Asosiy qism: Bugungi kunga kelib, tikuvchilik hayotimizning bir qismiga aylanib qolgan desak mubolag'a bo'lmaydi.

Tikuvchilik kiyim-kechak va to'qimachilik mahsulotlarini yaratish va ta'mirlash imkonini beruvchi hayotimizda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bu o'z-o'zini ta'minlash, ijodkorlik va barqarorlikni rivojlantiradi, bu odamlarga shaxsiy uslubni ifodalash va qayta ishlash orqali chiqindilarni kamaytirish imkonini beradi. Bundan tashqari, tikuvchilik terapevtik va foydali hobbi bo'lishi mumkin, bu diqqatni jamlash va diqqatni jamlashga yordam beradi.

Agar biz tikuvchilikning eng oddiy ko'nikmalariga ega bo'lsak, ko'p jihatdan foyda olamiz. Biz nafaqat oddiy tuzatish va o'zgartirishlarni amalga oshirishimiz mumkin - masalan, yangi tugmalar tikish yoki etagini qisqartirish - balki ishlarimiz biroz ko'payib ketganda, biroz tikish bilan shug'ullanish ham o'zimizni tinchlantirishimiz mumkin. Men uchun ham tikuvchilik asosiy hobbiylarimdan biri desam adashmagan bo'laman.

Men foydalanmoqchi bo'lgan matolarni ularning kelib chiqishi, barqarorlik sabablariga qarab tanlay olaman. Tikuvchilikni o'rganish, agar siz o'z kiyimingizni tikishni xohlasangiz, muhimdir. Agar siz uy uchun buyumlarni matodan tikishni afzal ko'rmasangiz, tikuvchilikni o'rganish vaqt sarflashingiz kerak bo'lgan mahorat emas.

Biroq, agar siz tikishingiz mumkin bo'lsa va siz yaxshiroq mos kiyimlarni xohlasangiz, tikuvchilikni tushunish siz uchun foydali bo'ladi.

Hozirgi kunga kelib, tikuv mashinalari ham juda avj olib kelmoqda. Bu mashinalar tikuvchilik ishlarini ancha yengillashtiradi, umuman aytganda qo'l mehnatini kamaytiradi. Bu mashinalar orqali turli xil chok, tikish-bichishishlarni, har xil bezaklarni tiksa bo'ladi. Eng asosiysi vaqtni tejaydi va ish samaradorligini oshiradi.

Xulosa qilib shuni ayta olarkanmizki, tikuvchilikning hayotimizdagi o'rnini juda ham katta ekan. Birinchi o'rinda chiqayotgan chiqindilarni, matolarni qayta ishlab o'zimizga kerкли tikish ishlarini amalga oshiramiz. Bu bilan biz tabiatimizga ham chiqindidan tozalash orqali ancha yordamimiz tegadi. Bugungi faoliyat yurityotgan tikuv sex va fabrikalarimiz ham bir nech mingdan ortiq xotin-qizlarni o'z bag'riga chorlab ish bilan ta'minlanmoqda. Bu ham tikuvchilikning hayotimizdagi o'rnini desak

albatta to'g'ri bo'ladi. Tikuvchilik kasbi haqida maqola yozib man shuni aytmoqchimanki, bu kasb go'zal sabrni talab etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Learning to Sew Online: Exploring Learner Participation, Experience, and Outcomes in the Craftsy.com Classroom. *Journal of Distance Education*, 30(2), 1-14

2. Chui, C. K. (2020). Augmented Reality Learning in Textile and Clothing Education. In *Advances in Smart Technologies in Design, Manufacturing and Construction* (pp. 485-492). Springer.

3. Sahebzamani, F. & Mansori, S. (2017). Comparison of synchronous and asynchronous modes of distance education in Basic Hand Embroidery. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 6(4), 1-9.

4. Minamatov, Y. E. U. (2021). APPLICATION OF MODULAR TEACHING TECHNOLOGY IN TECHNOLOGY. *Scientific progress*, 2(8), 911-913.

5. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, H. K., & Sobirov, M. M. (2019). Development of a hybrid model of a thermophotogenerator and an empirical analysis of the dependence of the efficiency of a photocell on temperature. *Journal of Tashkent Institute of Railway Engineers*, 15(3), 49-57.

6. Горовик, А. А., & Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программ для обучения детей программированию на примере Scratch. *Universum: технические науки*, (8-1 (77)), 27-29.

7. Tursunov, H. H., & Hoshimov, U. S. (2022). TA'LIM TIZIMIDA KO'ZI OJIZ O'QUVCHILARNI INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIDA O'QITISH TEXNOLOGIYALAR. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(5), 990-993.

8. Hamidullo o'g'li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. *Scientific Impulse*, 1(2), 535-537.